

Begrotingsraad 7 november 2022

Wat is de **wereld het afgelopen jaar veranderd**. Inderdaad, er is een nieuwe raadsperiode aangebroken en onder het motto 'Samen Leven, Samen Doen' stropen we de mouwen op en zijn we aan de slag. Maar ik bedoel veel meer de onzekere tijden waarin we leven. Het corona virus heeft ons dagelijks leven beheersd. En nu dat is afgenomen komt er geen rust, maar lijkt het wel of we van crisis naar crisis rennen. De klimaatverandering, de oorlog in Oekraïne, groeiende armoede ook in onze gemeente. De energiecrisis, de stikstofproblematiek, de asielcrisis, het gebrek aan woonruimte voor statushouders en inflatie en op dit moment rentestijging. Het maakt duidelijk dat we het leven en de samenleving niet in eigen hand hebben. De 'maakbare samenleving' bestaat niet. Ook niet in Heerde.

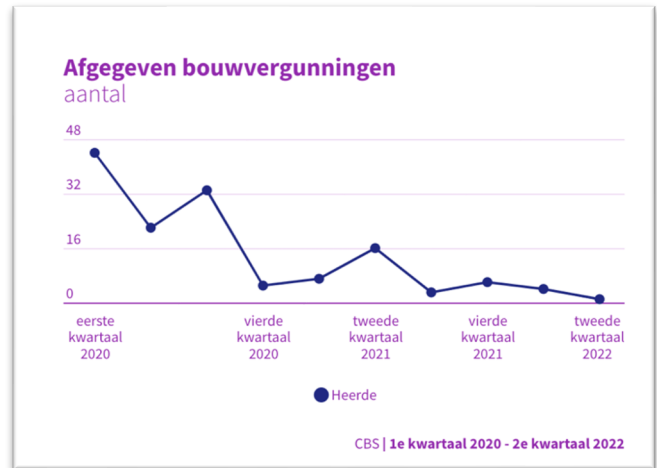
In hetzelfde afgelopen jaar heeft het college **uitvoering gegeven aan de motie** van een jaar geleden. Er is een structurele dekking gevonden voor De Noordgouw, de realisatie van de Hof van Cramer en aspecten uit het IHP zoals de nieuwbouw voor De Lichtbron in Wapenveld. We geloven niet in een 'maakbare samenleving', maar willen tegelijk volop verantwoordelijkheid nemen voor onze inwoners en onze gemeente. Het college laat zien dat ze samen met ons als gemeenteraad tot goede dingen komt voor onze inwoners.

Onze fractie houdt moeite met de **grillige wijze waarop de rijksoverheid ons huishoudboekje voedt**. Het is noodzakelijk dat er een stabiele bekostigingsgrondslag voor gemeenten komt. Het is voor gemeenten vrijwel onmogelijk om verantwoorde beslissingen te nemen als de financiële voedingsbodem zo grillig is. Het is onzes inziens onbestaanbaar dat er een begroting wordt gepresenteerd die in meerjarenperspectief gerust 'stabiel' in de uitgaven genoemd mag worden, maar die in 2026 een negatief resultaat laat zien. En ook onbestaanbaar is dat er salarisverhogingen voor ambtenaren worden doorgevoerd via de CAO, zonder dat op voorhand strak geregeld is dat de rijksoverheid deze extra kosten voor haar rekening neemt. Overigens zeer terecht dat er een salarisverhoging is.

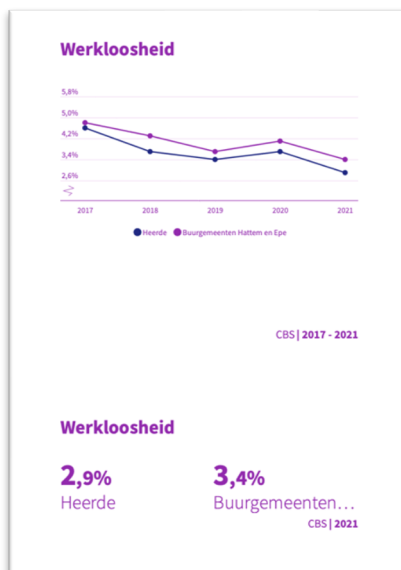
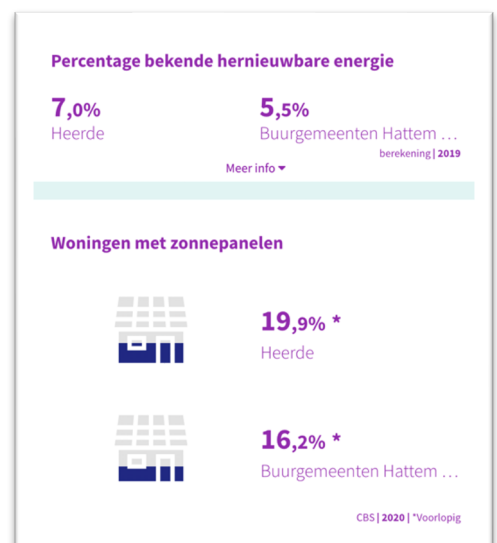
De begroting 2023 met meerjarenperspectief 2024-2026 verwijst naar **prestatie indicatoren** die verplicht in de begroting moeten worden opgenomen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van 'Waarstaatjegemeente.nl'. Indicatoren om resultaten te meten spreken ons overigens best aan. Laten we eens kijken waar onze Gemeente Heerde staat met deze begroting. Ook in het uitvoeringsprogramma lezen we welke resultaten behaald moeten worden en wanneer er reden tot tevredenheid is. En ja, soms zou dit nog concreter geformuleerd kunnen worden.

In het rijtje met crisissen hierboven hebben we de **wooncrisis** niet benoemd. Maar ook die is er. En 'waarstaatjegemeente', Heerde, eigenlijk? We schrikken als het gaat over het aantal afgegeven bouwvergunningen in de achterliggende tijd. Vanaf het eerste kwartaal 2020 is het een dalende trend, naar een dieptepunt in het tweede kwartaal 2022 waarin er

vrijwel geen bouwvergunning is afgegeven. Dit is niet meer dan een signaal. Maar we horen het om ons heen in contacten met inwoners. Soms schrijnende gezinssituaties zonder woonoplossing en te weinig woonruimte voor jongeren. Ze hebben vrijwel geen kans in de huidige woningmarkt. Het coalitieprogramma schrijft 'WONEN' met hoofdletters als aandachtsgebied. Goed om te lezen dat het uitvoeringsprogramma van het college concreet invulling geeft en er fors gelden beschikbaar gesteld worden. Tegelijk realiseren we ons dat de gemeente het woningtekort niet alleen kan oplossen. We zien een sterk faciliterende rol voor de gemeente en we verwachten dat de kansen die er zijn, worden aangegrepen. Waar we staan? Voor een grote uitdaging. Echt heel mooi hoe gemeente en inwoners een warme woonplek hebben gerealiseerd voor de Oekraïense vluchtelingen. Maar daarmee zijn we er niet. Woonruimte voor onze inwoners is hard nodig, ook in de sociale huur. En de statushouders en asielzoekers tikken als het ware op de deur van onze gemeente. De voetstappen van staatsecretaris Van den Burg komen dichterbij en gaan onze gemeente vast niet voorbij.

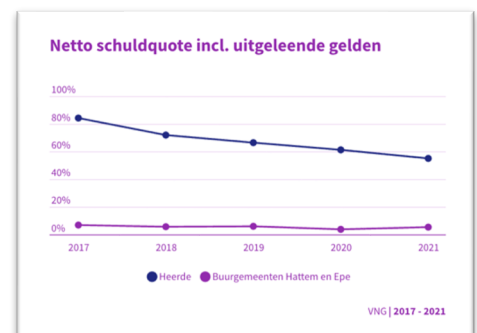
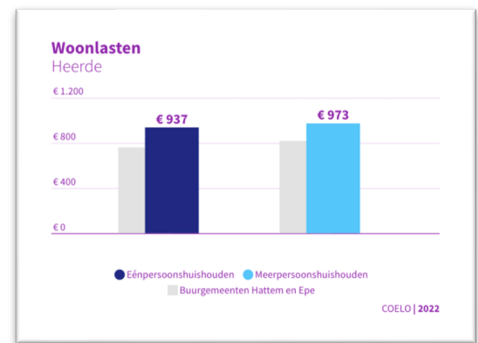
De hogere energieprijzen maken nog eens duidelijk dat we zullen moeten overstappen naar **hernieuwbare energiebronnen**. Waarstaatjegemeente? Als we bijvoorbeeld kijken naar hernieuwbare energie en aanwezige zonnepanelen, scoren we hoger dan de buurgemeenten Hattem en Epe. We roepen het college op uitvoering te geven aan de energietransitie en deze zo concreet mogelijk in te vullen.

In de begroting wordt **geanticipeerd op de crisissen** waar we mee geconfronteerd worden. Als fractie van de CU|SGP

vinden we het wijs dat het college hiervoor een miljoen euro per jaar reserveert. Als we kijken waar onze gemeente staat bijvoorbeeld met betrekking tot werkloosheid zien we dat deze is afgenomen en ook lager is dan in onze buurgemeenten Hattem en Epe. Maar dat zou best eens kunnen gaan wijzigen en als het over schuldenposities van inwoners en verzoeken om bijzondere bijstand gaat, verwachten ook wij een groei. En laten we er zijn voor al onze burgers en in het bijzonder de kwetsbaren in onze Heerdense samenleving.

Waar staat onze gemeente als we naar de **financien** kijken? Ook maar eens even vergelijken met de buurgemeenten Hattem en Epe en dan vanuit het perspectief van onze inwoners. Het is mooi wonen in Heerde. Tegelijk zijn de woonlasten per inwoner aanmerkelijk hoger dan in onze buurgemeentes. We gaan de OZB niet verhogen, maar er is ook vrijwel geen 'onbenutte ruimte' meer in de OZB. Enkele jaren geleden hebben we aandacht gevraagd voor de forse schuldenpositie van de Gemeente Heerde. De afgelopen jaren is deze schuldenpositie positief gewijzigd. Goed beleid en tijdig anticiperen op te hoge kosten hebben hiervoor gezorgd. We realiseren ons dat recente grote projecten, denk aan De Noordgouw, MFA Wapenveld en huisvesting onderwijs, gaan zorgen voor een stijging van onze schulden. We zijn er ook van overtuigd dat deze investeringen ten goede komen aan onze inwoners en verantwoord zijn. We geven in alle realiteit een winstwaarschuwing af aan college en raad. We hebben 'de koek' van 'grote investeringen' voor deze coalitie periode aardig opgegeten. We roepen het college op alert te blijven op de schuldenpositie van onze gemeente.

Diverse crisissen vragen om beleid, ook vanuit onze gemeente. Daarbij zullen we als gemeente verantwoordelijkheid moeten nemen. We zien in deze begroting dat het college dit doet. Vorige week hadden we nog een mooi debat over het 'Tijdelijk noodfonds energie en armoede'. Maar ook daar willen we als raad graag 'grip' op houden, vandaar dat we een motie indienen.

We zullen ons moeten realiseren dat de samenleving niet maakbaar is. **Vol vertrouwen** willen we met deze begroting 2023 en meerjarenperspectief conform het coalitie akkoord 'Samen leven, Samen doen' aan de slag met college en raad. Geen maakbare samenleving, waar zoek je dan je bron? In Wijsheid zeggen we als fractie CU|SGP. Citaat Jakobus 3: *"Maar de wijsheid (...) is ten eerste rein, vervolgens vreedzaam, welwillend, voor rede vatbaar, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig en ongeveinsd. En de vrucht van (...) gerechtigheid wordt in vrede gezaaid voor hen die vrede stichten"*. Zó komen we verder!